

กนกพร บุญญะอดิชาติ 2550: บทบาทของ cell wall hydrolases และการแสดงออกของ ยีนต่อการร่วงของดอกตูมกล้วยไม้สกุลหวาย (*Dendrobium*) ที่ตอบสนองต่อเอทิลีน
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว) สาขาเทคโนโลยีหลังการ
เก็บเกี่ยว โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา ภาควิชาการเกษตรที่ปรึกษา:
ศาสตราจารย์สายชล เกตุษา, Ph.D. 105 หน้า

ช่อดอกกล้วยไม้สกุลหวายพันธุ์มีสทิน ('Miss Teen') วิลลี่ ('Willie') วรรณ ('Wanna')
ลิน่า ('Lina') เอลโลริเวอร์ ('Yellow River') ปอมปาดัวร์ ('Pompadour') และ โซเนีย ('Sonia') ได้รับ
เอทิลีนที่ระดับความเข้มข้น $0.4 \mu\text{L L}^{-1}$ เป็นระยะเวลา 24 ชั่วโมง ที่อุณหภูมิ 25°C ทำให้มีการร่วงของ
ดอกตูมและดอกบานภายในช่อดอกแตกต่างกัน ดอกตูมของกล้วยไม้พันธุ์มีสทินมีความไวต่อเอทิลีน
มากกว่าดอกตูมของกล้วยไม้พันธุ์เอลโลริเวอร์ เอทิลีนจากภายนอกกระตุ้นให้เกิดการร่วงเฉพาะใน
ดอกตูมของกล้วยไม้พันธุ์มีสทิน ขณะที่กล้วยไม้พันธุ์เอลโลริเวอร์เกิดการร่วงทั้งดอกตูมและดอก
บานเมื่อได้รับเอทิลีน สาร 1-methylcyclopropene (1-MCP) ยับยั้งการร่วงของดอกตูมกล้วยไม้
พันธุ์มีสทินได้อย่างสมบูรณ์ เอทิลีนกระตุ้นกิจกรรมเอนไซม์ β -1,4-glucanase (cellulase) และ
polygalacturonase (PG) ให้เพิ่มมากขึ้นในบริเวณ abscission zone (AZ) ขณะที่ 1-MCP ลดกิจกรรม
ของเอนไซม์ดังกล่าวทั้งในเนื้อเยื่อบริเวณ AZ ของทั้งดอกตูมและดอกบานของกล้วยไม้พันธุ์
มีสทิน ส่วนกิจกรรมเอนไซม์ pectin methylesterase (PME) ไม่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในดอกตูม
และดอกบาน การให้เอทิลีนกับช่อดอกกล้วยไม้พันธุ์เอลโลริเวอร์ไม่มีผลต่อการเพิ่มกิจกรรม
เอนไซม์ β -1,4-glucanase PG และ PME ในเนื้อเยื่อ AZ ของทั้งดอกตูมและดอกบาน การแสดง
ออกของยีน β -1,4-glucanase (*Den-Cel*) ในบริเวณ AZ ของดอกตูมในกล้วยไม้ทั้งสองพันธุ์ พบ
ว่ามีการสะสมปริมาณ mRNA ของยีน (*Den-Cel*) ทั้งในเนื้อเยื่อ AZ ของดอกตูมทั้งที่ได้รับเอทิลีน
และไม่ได้รับเอทิลีน แต่เนื้อเยื่อ AZ ที่ได้รับเอทิลีนมีการแสดงออกของยีน *Den-Cel* มากกว่า
เนื้อเยื่อ AZ ที่ไม่ได้รับเอทิลีน นอกจากนี้เนื้อเยื่อ AZ ดอกตูมกล้วยไม้พันธุ์มีสทินที่ได้รับเอทิลีนมี
การแสดงออกของยีน *Den-Cel* มากกว่าดอกตูมกล้วยไม้พันธุ์เอลโลริเวอร์ที่ได้รับเอทิลีน

Kanokporn Bunya-atichart 2007: Role of Cell Wall Hydrolases and Gene Expression in Abscission of *Dendrobium* Flower Buds in Response to Ethylene. Doctor of Philosophy (Postharvest Technology), Major Field: Postharvest Technology, Interdisciplinary Graduate Program. Thesis Advisor: Professor Saichol Ketsa, Ph.D.
105 pages

Inflorescences of *Dendrobium* orchid cultivars ‘Miss Teen’, ‘Willie’, ‘Wanna’, ‘Lina’, ‘Yellow River’, ‘Pompadour’ and ‘Sonia’ treated with $0.4 \mu\text{L L}^{-1}$ ethylene for 24 hours at 25°C showed differently abscission of flower buds and open flowers. Flower buds of ‘Miss Teen’ were more sensitive to ethylene than that of ‘Yellow River’. Exogenous ethylene induced an abscission of only flower buds in ‘Miss Teen’ whereas exogenous ethylene induced an abscission of both flower buds and open flowers in ‘Yellow River’. 1-Methylcyclopropene (1-MCP) completely inhibited an abscission of ‘Miss Teen’ flower buds induced by ethylene treatment. β -1,4-Glucanase (cellulase) and polygalacturonase (PG) activities increased considerably in abscission zone (AZ) of both flower buds and open flowers of ‘Miss Teen’ after ethylene treatment whereas 1-MCP treatment reduced activities of both cellulase and PG. However, pectin methylesterase (PME) activity remained unchanged. While β -1,4-glucanase, PG, and PME activities in AZ of both flower buds and open flowers of ‘Yellow River’ remained relatively unchanged. Accumulation of β -1,4-glucanase (*Den-Cel*) mRNA was abundant in AZ of flower buds of both ‘Miss Teen’ and ‘Yellow River’ with and without ethylene treatment. Expression of *Den-Cel* gene in ethylene-treated AZ was greater than that of untreated AZ. Moreover, expression of *Den-Cel* gene in ethylene-treated AZ of ‘Miss Teen’ was greater than that of ‘Yellow River’.

Student’s signature

Thesis Advisor’s signature